

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-665/23-S

Název	Dětský domov a Školní jídelna, Sázava, Benešovská 7
Sídlo	Benešovská 7, 285 06 Sázava
E-mail	ddsazava@ddsazava.cz
IČO	70 838 429
Identifikátor	600 027 830
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Bc. Alena Nováková
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Benešovská 7, Sázava
Inspekční činnost na místě	13. – 15. března 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a školských služeb poskytovaných dětským domovem a zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu (dále ŠVP) podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Príspevková organizace (dále „zařízení“) vykonává činnost dětského domova (dále „domov“) a školní jídelny (dále „jídelna“).

Nejvyšší povolený počet lůžek v domově je 24, v době inspekční činnosti jich bylo 19 obsazeno. Výchovně vzdělávací činnost probíhala ve třech rodinných skupinách (dále RS), dvě RS jsou v hlavní budově a třetí sídlí v areálu domova v garsonce a „domečku“. Sedmáct dětí a mladistvých bylo do domova umístěno na základě soudem nařízené ústavní výchovy nebo předběžného opatření, smlouva mezi zletilou nezaopatřenou osobou a ředitelkou zařízení do ukončení přípravy na budoucí povolání byla uzavřena se dvěma dospělými osobami. Jedno dítě je předškolního věku a vzdělává se v přípravné třídě, 12 dětí plní povinnou školní docházku v základních školách. Pět dívek a chlapců se vzdělává ve středních školách a jedna dívka na vysoké škole. Dvě děti měly diagnostikované školským poradenským zařízením speciální vzdělávací potřeby. Školní jídelna zajišťuje obědy ve všední dny, dále poskytuje suroviny či polotovary, z nichž si ostatní jídla vaří samy RS.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka zařízení (dále „ředitelka“) vycházela ve své koncepci rozvoje domova ze SWOT analýzy, přičemž správně identifikovala riziko nedostatečného počtu odborných pracovníků. Cíle v ní stanovené se daří částečně plnit, např. vhodným zaměřením dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a zajištěním externí supervize. V zařízení je dlouhodobě kladen velký důraz na podporu sourozeneckých vazeb a vztahů dětí s biologickými rodinami. S koncepcí jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci a její cíle se cíleně snaží uplatňovat v praxi.

Od minulé inspekční činnosti došlo ke zlepšení v oblasti tvorby a vyhodnocování plánů rozvoje osobnosti dítěte (dále PROD). Jejich zpracování je realizováno s konzultační podporou externích psychologů. Vyhodnocování probíhá v pravidelných intervalech a participují na něm děti, které si rovněž stanovují vlastní cíle rozvoje. Zlepšilo se rovněž jejich provázání s týdenními a ročními plány domova, včetně propojení se školním vzdělávacím programem.

Ředitelka část svých pravomocí vhodně delegovala na svoji zástupkyni, která má na starosti zejména ekonomickou stránku chodu zařízení. Sociální pracovnice vykonává svoji činnost na zkrácený úvazek, kontakt s ní je dětem zprostředkováván vychovateli nebo ředitelkou, která také převzala část jejích kompetencí. Od minulé inspekční činnosti došlo k zavedení elektronického evidenčního systému, přenos informací o dění v jednotlivých RS je tak transparentní a efektivní, umožňující také dálkový přístup. Osobní dokumentace dětí je vedena vcelku přehledně a je uložena s ohledem na ochranu osobních údajů. Hospitační činnost ředitelky je četná, probíhá i v nočních hodinách. Nižší efektivita kontrolní činnosti se projevila neidentifikováním chyb (např. bezpečnostní rizika), opakováním nedostatků zjištěných při minulé inspekční činnosti (průkaznost povinné dokumentace – neevidování uložených výchovných opatření). Rizikem je také přetrvávající absence konkrétních postupů a odpovědnosti při řešení jednotlivých druhů rizikového chování.

Na řízení chodu domova se spolupodílí děti formou samosprávy, která je vedena v neformálním duchu. Děti rozhovory se školními inspektorkami potvrdily, že v každé RS mají stanoveného zástupce, který předkládá jejich návrhy, potvrdily také, že jejich návrhy byly ve většině případů uvedeny do praxe.

V personální oblasti došlo od poslední inspekční činnosti k částečné obměně. Péči o děti aktuálně zajišťuje jedenáct vychovatelů včetně ředitelky a tři asistenti pedagoga (dva asistenti nedávno ze zařízení odešli). Tři tzv. denní vychovatelé nespĺňují podmínku odborné kvalifikace, jedna asistentka pedagoga si vzdělání doplňuje studiem. Ředitelka zařízení doložila, že nekvalifikovanými zaměstnanci zajistila péči pouze v nezbytném rozsahu a po dobu nezbytně nutnou. Všichni zaměstnanci byli bezúhonní a pedagogové psychicky způsobilí vykonávat přímou pedagogickou činnost. Ředitelka prokazatelně vyvíjí úsilí k získání odborně kvalifikovaných pedagogů. Podpora profesního rozvoje pedagogických pracovníků vycházela z plánu dalšího vzdělávání, který byl vhodně zaměřen na práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami a děti ohrožené závislostmi.

Vedení se až na výjimky daří udržovat, naplňovat a zlepšovat dobré materiální předpoklady pro výchovně vzdělávací činnosti. Ložnice dětí v hlavní budově jsou pěkné, čisté, vkusně zařízené a vyzdobené, každé dítě v nich má své soukromé místo i možnost uzamknutí osobních věcí. Třetí RS je vybavena starším nábytkem, který již plně nevyhovuje potřebám dětí a mladistvých. Finanční prostředky umožňují plynulý chod organizace, mimo prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu a rozpočtu zřizovatele školské zařízení získává čtené sponzorské dary, např. na školné na vysoké škole, sportovní a prázdninové aktivity.

Vchod do budovy zařízení je zabezpečen proti vstupu cizích osob, nikoli však prostory dvora, branka nebyla první den inspekční činnosti zamčena ani po setmění. Toto bezpečnostní riziko bylo v průběhu inspekční činnosti odstraněno. Děti jsou pravidelně poučovány o bezpečnosti a ochraně zdraví. Bezpečnostní rizika na školní zahradě zjištěná při minulé inspekční činnosti byla odstraněna.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ředitelka děti při příchodu do zařízení seznamuje s prostředím, s právy a povinnostmi a dalšími informacemi týkajícími se jejich pobytu. Při rozhovorech školních inspektorek s dětmi bylo patrné, že některá práva a povinnosti z vnitřního řádu dětí vzhledem ke svému věku dokáží interpretovat a rozumí jim. Zařazování do RS probíhá s ohledem na sourozenecké vazby a případné speciální vzdělávací potřeby. Heterogenost RS odpovídá skladbě běžných rodin a vytváří přirozené prostředí pro komunikaci, spolupráci a vzájemnou pomoc. Každé dítě má tzv. klíčového pracovníka, obvykle jednoho z vychovatelů, který zajišťuje jeho potřeby a kontakty se školou i se zákonnými zástupci apod. Adaptační program je vytvářen každému dítěti individuálně při příchodu s ohledem na věk, aktuální poznatky o jeho situaci a potřebách. Plány rozvoje osobnosti dítěte jsou při tvorbě konzultovány s externími psycholožkami a obsahují také vlastní přání dětí.

Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti navazují na roční plán výchovně vzdělávací činnosti, obsahují však dílčí nepřesnosti. Z údajů v týdenních programech např. není patrné, zda se uvedená aktivita týká celé skupiny, nebo jen části dětí. Např. v týdenním plánu pro celou 3. RS bylo uvedeno v pondělí doučování AJ, v úterý doučování ČJ, kterého se však pravidelně účastní pouze jeden chlapec, ostatní chlapci jsou v době obou doučování ve škole.

Hospitační činnost byla realizována především v odpoledních a podvečerních aktivitách, které probíhaly v tvůrčí atmosféře. Zvolené formy a metody práce byly adekvátní pro danou skupinu, odpovídaly potřebám a zájmům dětí. Děti plnily domácí úkoly, po přípravě do školy využily možnost pobytu venku, společně provozovaly výtvarné, hudební, pracovní činnosti a sportovní a relaxační aktivity. Vychovatelé se kvalitně snaží poskytovat systematickou podporu dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, správně identifikují

jejich potřeby a přizpůsobují společnou i individuální činnost jejich konkrétním možnostem a schopnostem.

Systematicky je podporována zejména čtenářská gramotnost dětí, jejich samostatnost a zodpovědnost za běžné denní povinnosti, a to formou jejich rozpisu, jako je zalévání květin, uklízení umytého nádobí z myčky apod. Ve všech realizovaných činnostech bylo patrné propojení s reálným životem. V průběhu dne děti využívaly sportovní kroužky mimo domov a docházely do blízké základní umělecké školy. V rámci volnočasových aktivit pečovaly také o vlastní zvířata (morčata, želvy) nebo o kozy a kachny na dvoře zařízení. Hodnocení dětí vychovateli vycházelo z pozitivní motivace. Děti se mohly vzájemně navštěvovat, individuálně mohly přijímat návštěvy rodinných příslušníků. Při rozhovorech vychovatelů s dětmi byla školními inspektorkami mezi nimi pozorována mimořádně příznivá interpersonální atmosféra, hovořili otevřeně a uvolněně. Pedagogové prokazovali znalost individuálních potřeb dětí. Děti byly komunikativní, přátelské a zdvořilé. Bezprostředně kladně hodnotily průběh pobytu v dětském domově i vztahy mezi pracovníky a nimi.

Vzhledem k nemoci vychovatelky, nebyl dne 13. března 2023 zajištěn tzv. denní vychovatel pro 3. RS. Dva chlapci, kteří se vzdělávají v ZŠ, byli v odpoledních hodinách v hlavní budově. Ostatní chlapci jsou starší 15 let, proto v rámci osamostatňování byli sami v „domečku“ s průběžnou kontrolou vychovatelů 1. a 2. RS. Aktuální počet vychovatelů neumožňuje flexibilní a operativní řešení jejich případného výpadku z důvodu nemoci apod. V této RS také není aktuálně přítomna noční služba, v noci jsou chlapci namátkově kontrolováni vychovateli z 1. a 2. RS, což nejen vzhledem k přítomnosti chlapce mladšího 15 let představuje bezpečnostní riziko. V souvislosti se zmíněným nedostatkem personálu ředitelka citlivě zvážila skladbu dětí ve 3. RS, ve skupině jsou zařazeni chlapci, z nichž většina nemá v zařízení výchovné problémy.

Nedílnou součástí výchovného procesu je speciální péče tří externích psychologů. Prioritně se věnují individuální činnosti s dětmi, řeší jejich problémy a poskytují psychologické vedení. V případě potřeby poskytují telefonické konzultace také vychovatelům.

Polední stravování dětí, které se vzdělávají v místní škole, probíhá ve školní jídelně domova. Inspektorky, stejně jako pracovníci z kanceláře veřejného ochránce práv, mají za to, že stravování dětí v domově místo v jídelně ZŠ ztěžuje jejich socializaci v rámci vrstevnické skupiny. Děti samy však při rozhovorech s inspektory sdělovaly, že jídelna v ZŠ nevaří chutná jídla a že se v ní stravovat nechťejí. V RS byla sledována společná příprava večeří, kdy byly přiměřeně zapojeny i děti. O víkendech a v době prázdnin si RS vaří samostatně po celý den, avšak ze surovin, které jim poskytuje školní jídelna a jídelniček je společný pro všechny skupiny. Děti udávaly, že do plánování stravy nemohou příliš zasahovat.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zařízení se cíleně zabývá výsledky vzdělávání dětí, přičemž úzce spolupracuje zejména s místní základní školou, kde se vzdělává většina školou povinných dětí domova. Jeden chlapec dojíždí z důvodu speciálních vzdělávacích potřeb do jiné, menší školy, ve které má vzhledem ke svým potřebám zajištěn individuální přístup. Případné ohrožení školním neúspěchem je řešeno individuální péčí vychovatele. Ke kompenzaci dopadu jiných životních podmínek do vzdělávání jsou využívány také prostředky z nadace Terezy Maxové, dětem je zajištěno cílené doučování ČJ a AJ. Výběr střední školy probíhá vždy dle přání dětí s ohledem na jejich dosavadní prospěch. Z mimorozpočtových zdrojů je proplácena část školného na soukromé vysoké škole, dívka aktuálně pokračuje v magisterském studiu.

Hodnocení dětí je založeno na individuálním přístupu ke každému dítěti, přičemž se k hodnocení mohou samy vyjadřovat. Pedagogičtí pracovníci denně monitorují aktuální situaci i vztahy mezi dětmi v RS, uplatňují u nich především celodenní slovní průběžné hodnocení. Pozitivně je hodnocen zejména důraz na samostatnost dětí, vzájemnou pomoc a prohlubování sourozeneckých vztahů nebo vedení mladších dětí staršími. Mezi udělovanými opatřeními ve výchově výrazně převažují kladná, kdy jsou dětem udělovány mimořádné finanční odměny. Pozitivně jsou také posilovány dobré studijní výsledky, např. získání maturitního vysvědčení, absolutoria apod. Plány rozvoje osobnosti dítěte jsou pravidelně vyhodnocovány za spoluúčasti dětí. Aktuální běžné problémy soužití řeší děti v RS s vychovateli, případně s ředitelkou, stížnosti se prakticky nevyskytují.

Ke zhodnocení vztahů mezi dětmi v domově zařízení vhodně využívá služeb externích odborníků, kteří dle potřeby realizují sociometrická šetření s jejichž výsledky je dále v domově pracováno. Preventivní aktivity, které v zařízení probíhají, jsou spíše nespecifického rázu – péče o zvířata, kulturní a sportovní akce aj. Strategie prevence rizikového chování na období 2019-2027 v příloze Řešení přestupků formálně, bez návaznosti na potřeby domova, shrnuje metodické postupy k řešení některých nežádoucích jevů. Druhou přílohou strategie je seznam plánovaných aktivit na školní rok 2022/2023, téměř všechny jsou nespecifického charakteru a totožné s minulým rokem. Rovněž vyhodnocení preventivních aktivit je velmi sporé a neefektivní. Domov ke specifické prevenci využívá služeb externistů, kteří od ledna 2022 realizovali pět akcí pro děti a jednu pro pedagogy. Dopad těchto aktivit je lektory také vyhodnocen a hodnocení s případnými náměty k dalšímu zlepšení domovu poskytnuto.

Výstupem volnočasových aktivit jsou např. velmi zdařilé keramické výrobky, které jsou nabízeny také k prodeji na vánočních aj. trzích. Taneční kroužek vystupuje pravidelně na tanečních zábavách, hudební skupina Stripes zahajovala místní hudební festival. Zapojení dětí do širokého spektra volnočasových aktivit umožňuje jejich užší kontakt s vrstevníky. Zařízení dlouhodobě efektivně podporuje rodinné a sourozenecké vazby, daří se návrat dětí do biologických rodin, je aktivní v hledání pěstounských a hostitelských rodin.

Kapesné je dětem vypláceno v maximální výši, nesprávně však nedochází k jeho snižování ani za dny, kdy nejsou v péči domova. Snižování kapesného jako opatření ve výchově není využíváno. Mladší děti mají peníze u vychovatelů, starší u sebe a v případě zájmu je jim zakládán účet a disponují platební kartou. Vychovateli jsou vhodně vedeny k hospodárnému nakládání s penězi a je posilována jejich finanční gramotnost. Příležitostí ke zlepšení je zapojení dětí do plánování víkendového vaření, sestavování seznamu potravin a jejich společný nákup.

Další zjištění

Ve dnech 11. – 12. října 2022 proběhla v zařízení systematická návštěva pracovníků kanceláře veřejného ochránce práv. Dne 4. ledna 2023 byla vydána zpráva z návštěvy zařízení s č.j. KVOP-64547/2022, ke které dne 16. února 2023 přijala ředitelka zařízení opatření k nápravě.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Opatření k odstranění nedostatků zjištěných při předešlé inspekční činnosti byla méně účinná, přetrvávají nedostatky v kontrolním systému a v nastavení konkrétních postupů

pro řešení jednotlivých druhů rizikového chování, nedaří se zlepšovat personální podmínky v zařízení a dostatečně zajišťovat bezpečnost dětí v noci,

- přenos informací o dění v domově je vhodně podporován využitím nově zavedeného elektronického evidenčního systému,
- došlo k částečné obměně vybavení pokojů dětí.

Silné stránky

- Dětskému domovu se dlouhodobě daří vytvářet příjemnou, podnětnou a pohodovou atmosféru, podobající se funkčnímu rodinnému prostředí, což se pozitivně projevuje v chování, výchově a vzdělávání dětí,
- dětský domov úspěšně pokračuje v podpoře dětí v navazování vrstevnických vztahů mimo zařízení prostřednictvím jejich účasti v externích zájmových nebo volnočasových aktivitách,
- aktivní získávání dalších finančních prostředků na činnost a provoz zařízení.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nedůsledné vyhodnocování bezpečnostních rizik,
- nezajištění optimálních personálních podmínek v zařízení (nedostatek pedagogických pracovníků),
- postupy řešení rizikového chování dětí nejsou nastaveny konkrétně na podmínky zařízení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Identifikovat důsledně bezpečnostní rizika zejména v personální oblasti a přijmout odpovídající opatření,
- zvýšit účinnost kontrolního systému, přijímat vhodná opatření a vyhodnocovat jejich účinnost,
- při tvorbě preventivního programu vycházet z důkladného vyhodnocení efektivity předchozího programu, vycházet z aktuálních potřeb dětí a výskytu nežádoucího chování,
- týdenní programy včetně jídelníčku na víkend plánovat za spoluúčasti dětí, zapojit děti do plánování nákupu potravin dle domluveného jídelníčku, realizovat společné nákupy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e- podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina čj. OŠMS/5911/2001 ve znění dodatku č. 1 vydaná Středočeským krajem, účinnost od 1. října 2001 včetně Dodatku 2 a 3

2. Jmenování do funkce ředitelky, čj. 088966/2012/KUSK od 1. srpna 2012 do 31. července 2018, Potvrzení ve funkci pro další šestileté období výkonu na pracovním místě ředitelky, s účinností od 1. srpna 2018
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k datu inspekční činnosti
4. Personální dokumentace a seznam všech zaměstnanců zařízení k termínu inspekční činnosti (doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání, psychologické posudky, výpisy z evidence rejstříku trestů, certifikáty a osvědčení k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, pracovní smlouvy)
5. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví – vzorek, kniha úrazů, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
6. Hospodářská dokumentace (účetní závěrka za rok 2021 a 2022, finanční vypořádání dotací ze státního rozpočtu v roce 2021 a 2022, závazné ukazatele rozpočtu na rok 2021 a 2022)
7. Koncepce rozvoje domova, účinnost od 1. září 2021
8. Vnitřní řád dětského domova, vnitřní řád školní jídelny, účinné ke dni inspekce
9. Školní vzdělávací program dětského domova, účinný od 1. září 2022
10. Záznamy z rad (pedagogických) a provozních porad včetně podpisových listin za školní rok 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
11. Školní matrika, k termínu inspekční činnosti
12. Evidenční přehled umístěných dětí a rozdělení do třech rodinných skupin k termínu inspekční činnosti
13. Plány výchovně – vzdělávací činnosti dětského domova k termínu inspekční činnosti
14. Evidence dětí v dětském domově (plánování, denní záznamy rodinných skupin), vedená k termínu inspekce (vzorek)
15. Osobní spisy a PROD dětí evidovaných v dětském domově (vzorek)
16. Knihy návštěv za školní rok 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
17. Kniha denní evidence za školní rok 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
18. Strategie prevence rizikového chování na období 2019 – 2027 včetně příloh, vyhodnocení preventivních aktivit za školní rok 2021/2022
19. Kapesné dětí jednotlivých rodinných skupin v roce 2022 a 2023 ke dni inspekční činnosti včetně podpisů dětí
20. Výroční zpráva o činnosti školského zařízení za školní rok 2020/2021 a 2021/2022
21. Zpráva z návštěvy zařízení, č.j. KVOP-64547/2022 ze 4. ledna 2023
22. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-289/19-S z 28. března 2019
23. Webové stránky školy

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csic.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční

zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Marina Ulbertová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Moulisová, školní inspektorka

Bc. Jana Jungerová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.